

Februar 2009 - Nr. 1. 27. årgang

SUKKERROE- NYT

Danske Sukkerroedyrkere orienterer

Fokus på renhed og prøvevask, side 3

Bekæmpelse af agersnegle, side 10

Gisselfeld Kloster – ny dyrkerskribent, side 18

maribo.com

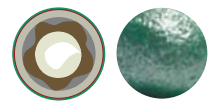
→ ANGUS

- Højeste sukkerudbytte i 2008 (NBR-forsøg)
- Dobbelttolerant sort
- Hurtig og kraftig rodsætning efter etablering
- Forsøg og praksis viser højt udbytte på arealer med lavt til moderat nematodetryk.

Læs mere om Angus på www.maribo.com under Danmark

NY MULTILAGS-PILLE

MARIBO-frøpiller er en ny multilagspille, som spirer

hurtigere og mere ensartet under såvel våde som mere tørre betingelser.

Pillen sikrer, at frøet optager vand meget hurtigt, og at vandet bliver i frøpilleren, samtidig med at hastigheden af vandets indtrængen til selve frøets kim foregår i det optimale tempo.

SukkerroerNyt

Udgivet af
Danske Sukkerroedyrkere
Axeltorv 3,1.
1609 København V
Tlf.: 33 39 40 00
Fax: 33 39 41 51
E-mail: ks@landbrug.dk
www.danskesukkerroedyrkere.dk

Ansvarshavende redaktør:
Klaus Sørensen

Redaktionsudvalgsmedlemmer:

Gdr. Knud Erik Clausen
Holtegård
Holtegårdvej 3
4930 Maribo
Tlf. 5478 1959

Gdr. Flemming Høegh
Nykøbingvej 55
Nr. Alslev
Tlf. 5443 5440

Gdr. Hans Arne Nielsen
Reerslevvej 37
4291 Ruds-Vedby
Tlf. 5826 1849

Gdr. Jens Kibæk
Kærbygård
Kærbygårdsvej 3
5220 Odense SØ
Tlf. 6595 1999

NBR Nordic Beet Research
Forsøgschef Jens Nyholm Thomsen
Sofiehøj
Højbygaardvej 14
DK-4960 Holeby
www.nordicbeet.nu
Tlf: +45 54 69 14 40

Annoncer:

Ekstrøm Annonce-Service ApS.
Bagsværd Hovedgade 296-298
2880 Bagsværd
Tlf. 4444 7747
Fax 4444 6747
Mail: roenyt@annonce-service.dk

DTP, repro & tryk:
Glumsø Bogtrykkeri A/S
Østergade 17B
4171 Glumsø
Miljøcertificeret efter ISO 14001

Bladet udkommer fire gange om året: februar, april, september og december måned. Det sendes til alle sukkerroedyrkere med kontrakt på levering af sukkerroer til Danisco Sugar og distribueres gennem postvæsenet.

Oplag: 3.000

Eftertryk tilladt med kildeangivelse.

Forsidebillede:

Forsøgsmedarbejder Bent Olsen høster parcellforsøg på Sofiehøj

Fokus på renhed og prøvevask

Jørn Dalby

Hen over kampagnen har vi set udsving i renheden på roerne, hvor vi især i begyndelsen af december oplevede et fald i renhedsprocenten. Et kraftigt regnvejr op til spillede naturligvis ind, men der var tale om et markant fald – også for de roer der var lagt i kule inden regnvejret. Dette fik en del dyrkere til at rette henvendelse og sætte fokus på emnet. Her i foreningen er det også et område, vi hvert år har meget fokus på, men i år har vi valgt at tage et ekstra skridt.

Vi er hvert år løbende på besøg i prøvevasken for at følge, hvad der foregår. I år har vi herudover valgt at udtage parallelprøver, og vi har set nærmere på fabrikkens sukkerudbytte i forhold til den indkomne sukkermængde i roerne. Vi er her blevet bekræftet i, at proceduren i prøvevasken – helt som forventet – foregår efter de parametre, der er aftalt. Samtidig må vi dog sige, at det er et område, hvor der er behov for modernisering og nytænkning, hvilket vi vil arbejde aktivt for i foreningen. Konklusionen på vore parallelprøver foreligger endnu ikke, nu hvor dette skrives.

Imponerende udbytterekord på 11,4 tons sukker pr. ha

På trods af en sen såning i nogle områder samt et tørt forår og forsommer har roerne efter en stor tilvækst i efteråret endnu engang vist deres store potentiale med en imponerende udbytterekord på 11,4 tons polsukker pr. ha. Herved når vi en leveringsprocent på 107 pct., hvor vi tilmed får fuld kvoteroerpris for hele mængden.

Bag resultatet ligger en professionel og dygtig driftsledelse på de enkelte bedrifter, hvor der naturligvis er stor fokus på indtjeningen. Her udgør roerne en fornuftig og stabil indtægt, hvor vi ellers er ved at vende os til en dagligdag med store udsving i vore købs- og salgspriser.

Husk generalforsamlingen den 23. februar i Saksøbing!

Indkaldelsen til generalforsamlingen den 23. februar 2009 i Saksøbing er for længst udsendt, og jeg håber, at så mange som muligt benytter sig af muligheden for at møde frem på dagen og tager del i debatten – tilmelding er ikke nødvendig.

Efter generalforsamlingen vil der være indlæg ved Nordzuckers administrerende direktør Hans-Gerd Birlenberg.

Fokus på renhed og prøvevask.....	3
Vintertanker	4
”Strip tillage” i sukkerroedyrkningen	6
Bekæmpelse af agersnegle	10
EU’s omstruktureringsordning nået i mål	12
Erhvervsreddegørelse/debat for egnens vigtigste afgrøde: Sukkerroer	14
Ansigtssløftning til hjemmesiden	16
Sammenlægning af kontrakter	16
”Dyrkeren skriver”: Gissfeld Kloster – ny sukkerroedyrker siden 2007	18
”Kloden Rundt”: Større sikkerhed i Columbia.....	21
”Udenlandske tidsskrifter”	22

INDHOLD

NYT FRA MARK OG FORSØG

Vintertanker

www.nordicbeet.nu

Indledningsvis her i 2009 går tankerne et år tilbage, hvor NBR Nordic Beet Research forener Sverige og Danmark i én forsøgs-, forsknings og udviklingsvirksomhed for roedyrkingen. Rejsen til den fælles organisation og virksomhed var en lang og set i bakspejlet en god rejse. Det betyder også, at vi er kommet godt fra start. Vi tænker på tværs af Sundet, når vi håndterer daglige opgaver eller tænker fremad. Vi opdager foruden sproget forskellighederne, der er så vigtige at respektere og forene, for at vi lykkes sammen; at nå målene for de faglige opgaver i en god proces, i et stærkere fællesskab og stærkere engagement. Og netop fællesskabet på tværs af Sundet giver den stærkere platform for udviklingsmuligheder, der dels er nødvendige for at bidrage til at sikre fremtidens roedyrking, og dels skal gøre roerne til

en lidt sjovere afgrøde at beskæftige sig med.

NBR's faglige årsberetning er vedlagt dette nummer af Sukkerroe-Nyt. Vi håber, at alle tager godt imod den. Den er nu tosproget, og det kræver lidt ekstra indsats af os alle. Med lidt åbenhed, tålmodighed og dialog for at gøre det bedre når vi til, at det er helt naturligt for os at håndtere begge sprog i den faglige hverdag. Og det vil blive en gevinst uden selv at opøge udfordringen, at få muligheden for at erkende forskellige problemstillinger, forskellige vilkår eller forskellig tilgang til løsningsmuligheder serveret lige ved ens egen dør. Tag venligst godt imod os; vi arbejder for dig, for en ekstra gevinst i roemarken.

Der er resultater af forsøg og projekter, som beretningen ikke omhandler. De lægges ind på NBR's hjemmeside: www.nordicbeet.nu så snart, som de er klare til det, eller projektet er afsluttet. Vi kan opfordre til at besøge vores hjemmeside en gang imellem. Vi vil bruge den til at lægge forsøgsresultater ud på; ikke til dagsaktuelle nyheder. Derfor kan brugeren forvente en hjemmeside med faglige data, hvis aktualitet ikke forgår på grund

af en ny begivenhed eller ikke nødvendigvis bliver forældede. Besøg os derfor, når du har behov for faktuel information om roedyrking.

Roerne slår nye rekorder

Ikke blot udbyttet i tons sukker per hektar i Danmark i 2008 brød en lydmur, da udbyttet markant steg over 11 tons sukker/ha – det er godt gået – tillykke til alle roedyrkere. Også den daglige sukkerproduktion i roemarken slog alle rekorder. Det er tillige og blandt andet derfor, at vi har nået et rekordudbytte. På figur 1 ses den daglige produktion af kg sukker/ha i de sidste 12 år i sortsforsøgene. I 1997 var den daglige produktion omkring 60 kg/døgn/ha, og i 2008 har den været over 80 kg/døgn/ha, antageligvis den største nogensinde. Således er produktionsintensiteten tilsyneladende steget med knapt 30 pct i de sidste 12 år. Betragtes det samlede produktionspotentiale skal forøgelsen af tilvæksten i form af tidligere såtid og større tilvækst i efteråret efter 10. oktober lægges oveni. Det er næsten ufatteligt, når vi iagttager, at andre afgrøder tilnærmelsesvis slås for bare at holde positionen eller en opadgående linie.

Og det er unægtelig sjovere, at deltage i

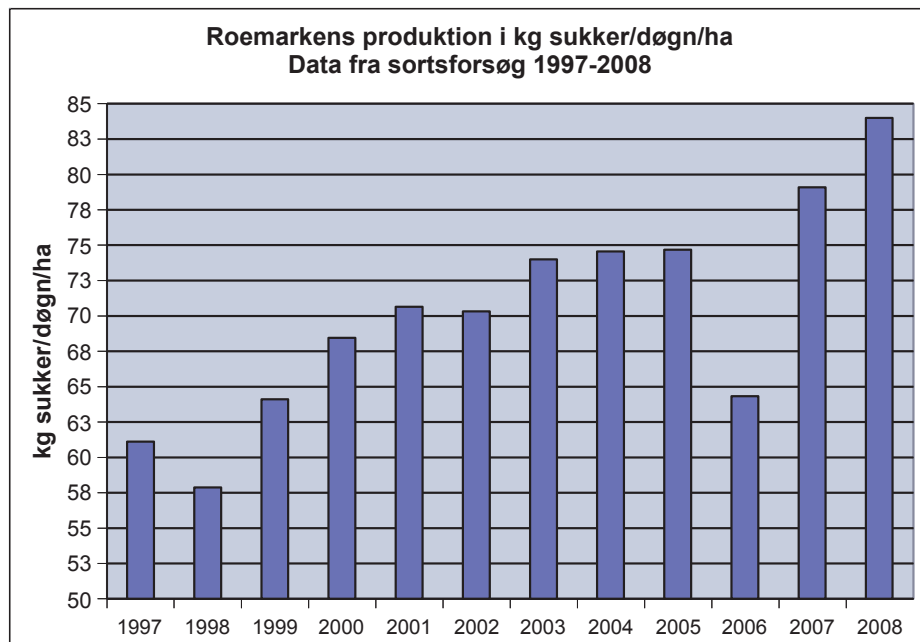

Af forsøgschef
Jens Nyholm
Thomsen

en tid hvor fremgangen er til at føle på. Det glæder vi os over. Lige så opmærksomme skal vi være på årsagen til produktionsintensitetens forøgelse. Det er med respekt nok ikke alene vores fælles fortjeneste i bestræbelse på at forøge udbyttet, selvom det har den afgørende indflydelse på, at det lykkes. Sortsforsøgene har i perioden været placeret på en jord med et højt udbyttepotentiale og i store træk på de samme lokaliteter i hele perioden. Strukturudviklingen i roedyrkingen er derfor ikke en udslagsgivende forklaring på forøgelsen. Nye og bedre sorter har naturligvis deres fortjeneste, ligesom målrettet nøje planlagt og bevidst professionel indsats, her hos vores forsøgsværter, har sin andel. Men vi må antageligvis nok bøje os for, som vi påpegede i Sukkerroe-Nyt februar 2007, at vi kan forklare omkring 40 pct af udbyttestigningen siden begyndelsen af 1970'erne med en temperaturstigning sammen med, at vi har forstået at udnytte mulighederne i roedyrkingen. Engelske studier peger på, at de kan forklare op til 60 pct af udbyttestigningerne med temperaturforøgelse eller klimatiske ændringer. Vi må derfor antage, at den største del af forøgelsen har sin årsag i den højere temperatur og mere favorable vejrtilstande for roerne. Vores opgave er fortsat, hvilket vi tilsammen nok indtil nu har været gode til, bevidst at udnytte de bedre muligheder fuldt ud.

Kvælstof og ukrudt

I NBR's faglige beretning findes under afsnittet om kvælstof en opstilling, hvor det er muligt at aflæse den optimale kvælstoftildeling til roemarken på en planteavlsbedrift med en jordbund JB 6-7 med forskellige priser på N og forskellig indhold af kvælstof i jorden om foråret. Det er naturligvis de stigende priser på N, der har inspireret til opstillingen. Bruges opstillingen, hvilket vi håber, skal man naturligvis være optaget af om ens jord har et højt indhold af organisk materiale for eksempel fra husdyrgød-

Figur 1. Viser forøgelsen i roemarkens produktionsintensitet i perioden 1997-2008. Data er alene hentet fra danske sortsforsøg i NBR databank. En del af forklaringen på stigningen er antageligvis temperaturforøgelsen eller ændringer i vejrtilstande, der således forøger udbyttepotentialet. Det er vores fortjeneste og opgave at udnytte de forbedrede muligheder.

ning eller om det er en let sandjord, der aldrig har set efterladenskaber fra et kræ eller tilførsel af anden lignende organisk gødning. I de to tilfælde skal der korrigeres ned eller op jævnfør anbefaling, erfaring med sin jord eller i samråd med sin konsulent. Det kan være ganske store korrektioner indenfor de mulige rammer.

Der skal dog føjes et par yderlige elementer til. Det første er naturligvis tildelingsmetode. Det er helt afgørende, gødningen kommer ned i jorden, hvor der er fugt nok til at næringsstoffer kan opløses og komme afgrøden til gode; placering er nok bedre end nedfældning, der kommer langt før bredspredning, hvor udnyttelsen af kvælstoffet bliver mindst. Det andet element er, om der er nematoder. Er der nematoder i marken, hvor der skal sås roer, bør man ikke spare de sidste kg N væk, såfremt man ikke er tvunget til det. Nematodangreb koster planterne besvær i form af ny rodudvikling, det koster vand og konkurrenceevne overfor ukrudt. En afgrøde i god vækst kan bedre overkomme begge dele.

Ukrudtsbekæmpelse 2009

Forsøgsresultater fra 2008 med ukrudtsbekæmpelse kommer på nettet – www.nordicbeet.nu - i løbet af februar. - Vær opmærksom på, om midlerne har fået nye etiketter. Safari er nu begrænset til 20 eller 30 gram/ha i roemarken afhængigt af hvornår første sprøjtning udføres. Phenmedipham (160 gram aktivt stof/liter) må kun udsprøjtes 3 gange i maksimalt 2 liter per gang, i alt maksimalt 6 liter. Ethofumesat (500 gram aktivt stof/liter) må maksimalt anvendes med 0,14 liter/3 år. Disse begrænsninger tilsammen får helt afgørende indflydelse på valg af strategi. Ved den markante ændring i begrænsningen på Safari, er vi unddraget muligheden for konsekvent at udskyde første sprøjtetidspunkt, som vi tidligere har anbefalet med henblik på reduktion af den totale dosis. Vær derfor opmærksom på at køre tidligt første gang. Vær opmærksom på hele tiden at holde ukrudtet fra døren, mens det er småt, og gem lidt enten Safari eller Goltix til en fjerde og sidste behandling. ■

"Strip tillage" i sukkerroedyrkingen

Af
Projektkoordinator
Otto Nielsen

Hvorfor egentligt bearbejde jorden i dens fulde bredde, når man dyrker rækkeafgrøder? Det spørgsmål har man for længst stillet sig i USA, hvor "Strip tillage" eller "partiel jordbearbejdning", som vi kalder det i denne artikel, er en velafprøvet dyrkningsteknik. Nu er NBR i gang med at undersøge, hvordan metoden kan anvendes i sukkerroedyrkingen.

Partiel bearbejdning på sandjord

Partiel jordbearbejdning er særligt udbredt på lettere jorde, idet den ubearbejdede stribe mellem rækkerne forhindrer jordfygning og reducerer fordamp-

ningen (billede 1). Der findes en række producenter af redskaber til partiel jordbearbejdning i USA (billede 2-4). Det gennemgående træk er, at der er tale om enheder, der er koblet til en fælles ramme via et parallelogram, som vi kender det fra vores rækkesåmaskiner og radrensere.

Ved partiel bearbejdning er det ofte muligt i foråret at køre direkte i stubben fra den forrige afgrøde og gennemføre både bearbejdning og såning i én arbejds-gang. Denne metode er blevet afprøvet af Alstedgaard (nu NBR) i NETE-projektet, hvor teknikken viste lovende resultater på de lettere jorde på Fyn (<10% ler) (billede 5). Tilsvarende har der i Tyskland været arbejdet med teknikken indenfor "mulch saat", og foreløbig er der produceret to maskiner, hvoraf den ene er en 12-rækkers fra Köckerling (billede 6). Disse maskiner fungerer ligeledes bedst ved et lavt lerindhold.

Partiel bearbejdning på lerjord

Hos NBR har vi som nævnt igangsat et

nyt udviklingsprojekt, der delvis finansieres af innovationsloven, for at se hvordan metoden kan tilpasses sukkerroedyrking på lerjord samt kombineres med efterafgrødedyrkning. Projektet er

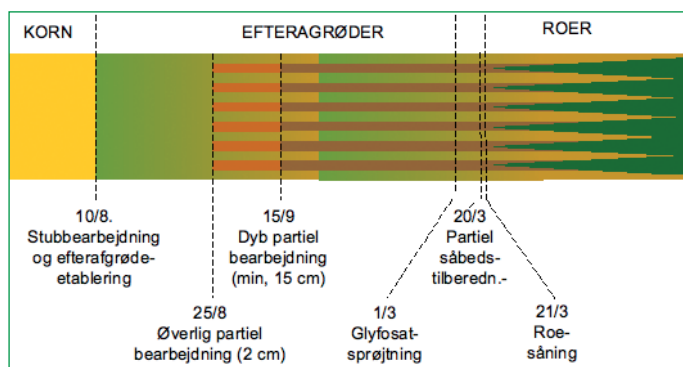
Billede 1. Partiel bearbejdning (strip tillage) på amerikansk sandjord.

Billede 2. Rækkemodul til partiel bearbejdning fra amerikanske Unverferth. Fotoet er fra producentens hjemmeside.

Billede 3. Rækkemodul til partiel bearbejdning fra amerikanske Redball. Tallerknerne ved siden af tanden holder den løsnede jord i rækken. Fotoet er fra producentens hjemmeside.

Figur 1. Tidsmæssig fordeling af arbejdsindsatsen ved partiel jordbearbejdning til sukkerroer dyrket på lerjord. Målet er at lave den dybe partielle bearbejdning under tørre forhold og med mindst mulig skade på efterafgrøden. Dyrkningssystemet forudsætter formodentligt en glyfosatbehandling i det tidlige forår afhængig af ukrudtstryk og bortfrysning af efterafgrøde.

beskrevet i sin helhed i Sukkerroe-Nyt nr. 1-2008.

Et lerindhold på over 10 % er vanskeligt foreneligt med dyb bearbejdning i foråret, og den partielle jordbearbejdning udføres derfor i september året før (figur 1). I projektet har vi valgt selv at bygge et seks-rækkers forsøgsredskab

Billede 4. En af de større producenter af udstyr til partiel bearbejdning er amerikanske Yetter. Vi anvender parallelogrammer fra Yetter til vores forsøgsredskab. Fotoet er fra producentens hjemmeside.

Billede 5. Alstedgaards (nu Sofiehøj) forsøgsredskab til partiel forårsbearbejdning, som det så ud i 2006 i NETE-projektet. Såmaskinen var koblet direkte på harven.

Billede 6. Köckerlings bud på et 12-rækket redskab til partiel forårsbearbejdning. Billedet er taget ved en maskindemonstration i Tyskland i oktober 2008. En af initiativtagerne til redskabet var Georg Sander fra Nordzucker.

Billede 7. I det nuværende projekt tages udgangspunkt i en fleksibel parallelogramophængt ramme, hvor forskellige tænder kan afprøves. Billedet er fra den første testkørsel i maj 2008, hvor princippet med to tænder på række og i forskellig dybde blev testet. Rammerne til det seks-rækkede forsøgsredskab er fremstillet hos Møller Andersen ApS.

Billede 8. Dyb partiel bearbejdning den 15. september 2008.

Billede 9. Efterafgrøderne kommer sig hurtigt efter bearbejdningen, men det kan ikke undgås, at rødderne mellem rækkerne beskadiges. I projektet sammenlignes udvikling og kvælstofopsamling hos gul sennep, der dyrkes partielt og i fuld bestand.

til at afprøve forskellige harvetænder til denne partielle bearbejdning (billede 7). Dette gør det muligt at afprøve både eksisterende og hjemmelavede tænder enten alene eller i vilkårlige kombinationer.

En af de største udfordringer i projektet er at konstruere et redskab, der kan lave 20-25 cm striber i en voksende efterafgrøde i indtil 20 cm dybde, uden at efterafgrøden tager skader. Dette er formodentlig ikke muligt med en enkelt tand, da denne vil tage alt for hårdt fat og kræve en del plads omkring sig for at jorden kan passere. Vi har i øvrigt ikke kendskab til, at teknikken med dyb partiel bearbejdning i en voksende efterafgrøde er afprøvet andre steder i verden.

For at beskytte efterafgrøderne og for at holde den løsenede jord i striben har vi valgt at placere en skærm på hver side af tænderne. Skærmene er udformet, så de giver mest mulig gennemgang for jorden (billede 8-9). Skærmene har således samme funktion, som tallerknerne på et kommercielt redskab (billede 3) Ved de første testkørsler afprøvede vi tænder som vist på billede 7. Et generelt problem ved denne tandtype viste sig imidlertid at være, at

jorden bliver vendt rundt i en fremadgående bevægelse, hvorved jorden hobede sig op mellem skærmene. Vi har derfor valgt at arbejde videre med tænder med vinger, da disse sender jorden bagud. Ved at regulere vingebredden (*billede 10*) og vingeinklen i kombination med fremkørselshastighed er det muligt at regulere bearbejdningsgraden.

Den oprindelige plan var at udføre den partielle jordbearbejdning i én arbejds-gang. Imidlertid ser det ud til at være langt mere hensigtsmæssigt at dele bearbejdningen over to gange (*figur 1*). Ved den første overkørsel, hvor der køres med en bred tand (*billede 7*) i få centimeters dybde, fjernes efterafgrøder og spildkorn, og samtidig jævnes overfladen. Dette letter arbejdet betydeligt ved

Billede 10. Hjemmelavede vinger på henholdsvis 5, 8, 11 og 22 cm. Vingerne klemmer sig selv fast omkring tanden, så det er hurtigt at afprøve forskellige vinger i forsøgs-mæssig sammenhæng.

Billede 11. Når efterafgrøden er i god vækst, og den sidste bearbejdning i øvrigt foretages medio september, ser det ikke ud til, at der fremspirer ret meget ukrudt i den bearbejdede stribe i løbet af efteråret. Billedet er taget den 28. oktober.

den anden overkørsel, hvor der sker en dyb bearbejdning i 15-20 cm dybde, idet jorden nu er fri for generende planter, som kan vanskeliggøre jordens pas-sage gennem redskabet. Samtidig bliver jorden hurtig tør i de ubevoksede striber ved nogle dage med tørt vejr, så jordbe-arbejdningen kan ske under tørre forhold med et bedre resultat til følge. Ved den dybe bearbejdning har vi foreløbig anvendt en kombination af to tænder med forskellige vinger, hvor den forreste med bredeste vinger (8 eller 11 cm) anvendes i 8-10 cm, og den bagerste med smalle vinger (5 eller 8 cm) anvendes i 16-18 cm dybde.

Billede 12-15. Der er lavet striber i efterafgrøden ved kørsel i få cm dybde 31. august. Billederne er taget henholdsvis 5/9, 16/9, 22/10 og 24/11.

For at forhindre ukrudt i at vokse frem i den ubevoksede stribe er det vigtigt at udføre den dybe partielle bearbejdning relativt sent. Den dybe bearbejdning blev foretaget den 15. september i 2008, hvor efterafgrøden var i god vækst, hvilket bevirker, at der hurtigt lukker af for lyset, så det umiddelbare indtryk er, at ukrudtet ved denne metode ikke bliver noget betydeligt problem (*billede 11-15*).

Den næste udfordring består i at konstruere en såbedsharve, som kan bearbejde den ubevoksede stribe, hvor den gule sennep nu har lagt sig på kryds og tværs efter vinterens frostvejr. ■

Tungtvejende argumenter for ny Betanal Power

Til dig som lægger vægt på:

- Hurtig optagelse i ukrudtsplanterne
- Mere effekt
- Rene roemarker

3X
POWER

Prøv vores nye mobilservice. Send en sms med teksten BAYER til 1277 og kom direkte ind fra din mobiltelefon.* Her kan du også få yderligere produktinformation om Betanal.

*) Det koster alm. sms-takst

Bayer CropScience

www.derborenlandmandios.dk

Bekæmpelse af agersnegle

Af
Forsøgsleder
Anne Lisbet
Hansen

Agersnegle har gode opformerings- og overlevelsesmuligheder under fugtige forhold og milde vinterhalvår. I 2007 og 2008 var der flere steder behov for bekæmpelse under fremspiring i sukkerroer. Det er en fordel at undersøge arealet for kommende roer allerede her i februar-marts.

Agersnegle er meget alsidige med hensyn til fødeoptagelse, men stærkt afhængige af omgivelsernes fugtighed. Fugtige forhold sommer og efterår samt milde vintre giver sneglene gode opformerings- og overlevelsesbetingelser. Mange planterester på arealet bidrager både til fugt og føde. I roer er der ofte størst problemer med agersnegle i sædskifte med hvidkløver, græsfrø og raps samt efter efterafgrøder.

Sneglene rasper af planterne både under- og overjordisk og giver uregelmæssige huller på kimstængel og unge blade.

Livscyklus

Sneglene overvintrer som æg, men de kan i milde vintre også overvintrere som voksne. Fra forår til efterår kan hver snegl lægge 300-500 æg. Æggene er 2 mm i størrelse, glasklare og ligger i dynger. Tre til fire uger gamle klækkes æggene, og fire til seks uger gamle er sneglene reproduktionsdygtige. Sneg-

lene lever i 6-8 måneder og bliver op til 5 cm lange.

Bekæmpelse

Knoldet løs lerjord fremmer snegle, og pakning straks efter pløjning reducerer de hulrum hvor sneglene kan gemme sig i. Snegle kan begrænses ved gentagne harvninger, hvorved deres levevis forstyrres og fødegrundlaget forsvinder. Forekomst kan være størst langs markkanter.

Godkendte midler mod snegle er Ferramol, SmartBayt og FerroX, som alle har ferrifosfat som aktivstof. Ferrifosfat forstyrrer ædelysten og slimproduktionen hos sneglen, som efter indtagelse søger ned i jorden og dør cirka 2 dage efter. Doseringen afhænger af antal og størrelse af sneglene. Ifølge firmaet bekæmpes en agersnegl på 0,5-1 cm med et indtaget granulat, og 6-12 kg/ha (25-50 granulat/m²) kan bekæmpe 25-30 agersnegle/m². På arealer med større snegle skal doseringen øges, eller behandlingen skal gentages.

Ghita Cordsen Nielsen, Landscentret, fortalte på Plantekongres 2009, at fordi midlerne ikke indeholder lokkemiddel, tager det en tid før sneglene finder og æder granulatene. Derfor er det afgørende for en effektiv behandling, at sneglene opdages tidligt. I efteråret 2007 blev der i mange hvede og rapsmarker opnået en utilfredsstillende bekæmpelse af agersnegle, fordi bekæmpelse blev iværksat for sent.

Tidlig behandling

Det er en fordel at undersøge arealet for kommende roer tidligt. Sneglene er nu ca. 3-5 mm i størrelse, og hvis der findes snegle, og der forsat er udsigt til

mildt vejr, antages det at være en fordel at bekæmpe snegle sidst i februar eller i marts ved at sprede 5-6 kg/ha Ferramol (jævnfør Danisco Agricenter).

Behandling straks efter såning

Forsøgsgrundlaget for doseringsvalg er spinkelt i landbrugsafgrøderne, men i sukkerroer anbefales det at sprede 6-10 kg/ha Ferramol straks efter såning afhængigt af antal og størrelse af agersneglene. Hvis sneglekornene er ædt og der stadig findes snegle skal behandlingen gentages. Der ses ikke døde snegle efter behandlingen, da de søger ned i jorden inden de dør.

Firmaet, der sælger Ferromol, angiver, at granulatet kan tåle gentagen nedbør og effekten er intakt i op til 6 uger efter behandlingen. SmartBayt indeholder mere aktivstof end Ferramol, men der anbefales alligevel at bruge samme dosering fordi midlerne er formuleret forskelligt. FerroX er nyt på markedet og har endnu ikke været forhandlet, jævnfør Ghita Cordsen Nielsen, Landcentret.

Er der snegle på kommende roemark?

Nætter med hård frost forventes at reducere antallet af snegle på arealer til

Agersnegle rasper af planterne både under- og overjordisk og giver uregelmæssige huller på kimstængel og unge blade (Foto: Finn Sørensen Danisco Agricenter).

kommende såning. Men tidlig monitering kan udføres på milde dage enten ved uddrivning med salmiakspiritus eller med tallerkenfælder.

Ved uddrivning med salmiak anvendes 0,1-0,25 l liter tredobbelt salmiakspiritus i 10 l vand som udvandes på ca. 1 m² jord, hvorefter sneglene kommer op til overfladen, og nemt ses som slimede og blåfarvede (Danisco Agricenter).

Ved tallerkenmetoden lægges fuldkornsmel eller knækkede hvedekerner under en tallerken, urtepotte eller lignende (18-25 cm² i diameter), hvor jorden er fugtig eller hvor der erfaringsvist forekommer snegle. Ifølge Ghita Cordsen Nielsen har man i engelske undersøgelser fundet, at denne metode er den bedste til at opdage sneglene tidligt. Fælderne sættes ud om aftenen, og resultatet aflæses næste dags morgen. I marker under 20 ha anvendes ni fælder, som placeres i w-form. Det er ved at blive undersøgt hvor mange snegle, der under danske forhold skal være for at udløse en bekæmpelse. I England anbefales en bekæmpelse i vintersæd og raps, hvis der findes 1 snegl i gennemsnit i fælderne, og hvis vejret forsat er fugtigt, og der er tale om lerjord. ■

*Sneglefælde der består af fuldkornsmel under en tallerken.
(Foto: Ghita Cordsen Nielsen, Landscentret)*

Roer Grimme leverer og servicerer Maxtron-roeoptagere til moderne roeavl.

6-rk. selvkørende Grimme MAXTRON 620 med 22 tons tank og Grimmes meget roste optagnings- og rense-system. Unikt larvebåndstræk og 2 store baghjul fordeler jordtrykket over hele arbejdsarealet. Grimme MAXTRON 620 kan tage roer op under selv de sværeste forhold, uden at beskadige roerne og komprimere jorden. Grimmes nye dataindsamlingsprogram OPTIPLAN-PROFI, kan indsamle alle data under kørslen og overføre dem direkte til en computer.

Vi leverer og servicerer specialmaskiner til roe- og kartoffelavl.

Alle vore montører har mange års erfaring og er alle mobile i servicevogne med al nødvendigt specialværktøj og reservedele.

www.grimme.dk

GRIMME
Skandinavien

Løvhegnet 9-11 · DK-8840 Rødkærsbro
Tlf. +45 8665 8499 · Fax +45 8665 8287
grimme@grimme.dk · www.grimme.dk

EU's omstrukturingsordning nået i mål

Af Klaus Sørensen

EU's omstrukturingsordning er nu nået i mål efter fire år. Ordningen har haft som mål at reducere EU's samlede sukkerkvote med 6 mio. tons, og her pr. 31. januar 2009 udløb den sidste mulighed for at tilmelde sig ordningen.

Totalt er der tilmeldt 5,8 mio. tons, hvilket er meget tæt på målet. De 5,8 mio. tons er sammensat af 5,23 mio. tons sukker, 0,22 mio. tons isoglucose og 0,32 mio. tons inulin (tallene er med forbehold for en endelig officiel bekræftelse fra Kommissionen vedr. 2009-tallene).

Yderligere reduktion i 2010?

Sukkerreformen fra 2006 indebærer, at

EU primo 2010 skal tage stilling til, om der er behov for en yderligere reduktion af EU's sukkerkvote. Der skal ske en reduktion, såfremt det vurderes, at der fremadrettet er udsigt til et overskud af sukker i EU. Her afhænger meget af importens størrelse, hvor EU fra 1. oktober 2009 fjerner den sidste importtold på sukker fra de 50 fattigste lande i verden. Hertil kommer import fra en række øvrige udviklingslande – tidligere kolonier – som i en lang årrække har haft en kvotebaseret adgang til eksport af sukker til EU.

Hvis den nuværende vurdering på en samlet import på ca. 3,5 mio. tons suk-

Sukkerbalance i EU mio. tons	
Prod. Kvotesukker	13,5
Forbrug	-16,5
Eksport	-0,7
Import	3,5
Balance	-0,2

ker holder, viser balancen, at der ikke er behov for en yderligere reduktion. Flere andre forhold spiller dog også ind, herunder en kommende WTO-aftale og udviklingen i sukkerforbruget i EU, men foreløbig ser det ud til, at der ikke bliver behov for en yderligere reduktion. ■

Udvikling i EU's sukkerkvote

	1) Kvoteflg. Forordning af 20/2-2006	Køb fra EU sukkerkvote 2006 + 2007	Salg til EU sukkerkvote 2006 + 2007	Salg til EU sukkerkvote 1. bølge 2008	Salg til EU sukkerkvote 2. bølge 2008	Salg til EU sukkerkvote total 2008	Salg til EU sukkerkvote 2009	2) Sukkerkvote 2009	Netto reduktion i kvote 2006 til 2009
Belgien	819.812	62.489		119.561	86.505	206.066		676.235	17,5%
Tjekkiet	454.862	20.070	102.473			0		372.459	18,1%
Danmark	420.746	31.720		61.083	19.000	80.083		372.383	11,5%
Tyskland	3.416.896	238.560		493.487	263.713	757.200		2.898.256	15,2%
Grækenland	317.502		158.800			0		158.702	50,0%
Spanien	996.961		109.797	231.806	24.772	256.578	132.106	630.586	36,7%
Frankrig	3.288.747	351.695		492.012	191.644	683.655		2.956.787	10,1%
Frankrig DOM	480.245					0		480.245	0,0%
Irland	199.260		199.260			0		0	100,0%
Italien	1.557.443		803.598	245.467		245.467		508.379	67,4%
Letland	66.505		66.505			0		0	100,0%
Litauen	103.010	8.985		13.908	7.930	21.838		90.157	12,5%
Ungarn	401.684	5.000	108.093	92.750	100.421	193.171		105.420	73,8%
Holland	864.560	66.875		125.744	713	126.457		804.978	6,9%
Østrig	387.326	18.486		54.785		54.785		351.027	9,4%
Polen	1.671.926	100.551		239.336	127.533	366.869		1.405.608	15,9%
Portugal	69.718		54.718	15.000		15.000		0	100,0%
Port. Azorene	9.953					0		9.953	0,0%
Slovakiet	207.432	10.000	70.133	15.018	18.566	33.584		113.715	45,2%
Slovenien	52.973		52.973			0		0	100,0%
Finland	146.087		56.087	9.001		9.001		80.999	44,6%
Sverige	368.262	17.722	42.562	35.236	15.000	50.236		293.186	20,4%
Storbritannien	1.138.627	82.847		165.000		165.000		1.056.474	7,2%
Rumænien	109.164			4.475		4.475		104.689	4,1%
Bulgarien	4.752			4.752		4.752		0	100,0%
Total	17.554.452	1.015.000	1.824.999	2.418.421	855.796	3.274.217	132.106	13.470.237	23,3%

- 1) Kvotestørrelsen iflg. forordning af 20. februar 2006 (for EU's sukkerreform). Rumænien og Bulgariens kvoter er først etableret fra deres EU-medlemskab i 2007.

- 2) Den solgte mængde i Spanien blev meldt ud primo 2008 men salget har første effekt fra 2009

Kvoteflg. til EU's omstrukturingsordning

	2006 + 2007	2008	2009	I alt
Sukker:	1.824.999	3.274.217	132.106	5.231.322
Isoglucose	32.664	60.569	128.879	222.112
Inulin:	320.717			320.717
Total	2.178.380	3.334.786	260.985	5.774.150

Tallene for 2009 er foreløbige pr. 6. februar 2009

Tre topsorter fra Hilleshög!

RASTA

- Meget højt sukkerudbytte
- Høj udnyttelsesgrad
- Jævn og glat rodform som er let at høste

**Største sort
i Sverige 2008!**

PLEXUS

- God tolerance overfor Aphanomyce
- Lav tendens til stokløbning
- Høj renhedsgrad

NEXUS

- Ny højtydende sort
- Højt sukkerindhold
- Lav stokløbningstendens
- God høst både på nematode inficerede felter og uinficerede felter

Rasta er en sikker velafprøvet sort som bør udgøre grunden i din sukkerroeproduktion.

Vælg sorter fra Hilleshög for en sikkerheds skyld!

Nexus og Plexus er begge prøvesorter for 2009. Hvis du har lavt tryk fra nematoder eller bare pletvis angreb af nematoder, bør du prøve begge disse sorter. Plexus har to års gode forsøgsresultater på nematode inficeret jord med meget god høst, sammenlignet med målesorten.

For mere information kontakt
Ingvar Christensson,
Syngenta Seeds AB Sverige
tel +46 418 43 71 35 eller
E-mail: ingvar.christensson@syngenta.com

Syngenta Seeds AB, Box 302, 261 23 Landskrona, Sverige

Leverandør til de danske
sukkerroedyrkere!

Sukkerroer

Læserbrev af
Vagn Larsen
Studsholtgård,
Bandholm

(Arkivfoto)

Sukkerroer er meget arbejdsskabende for det gamle Storstrøms Amt, men absolut ikke økonomisk rentabel for os roedyrkere i 2008, som jeg efterfølgende vil redegøre for.

Vi roedyrkere føler, at der er manglende jordforbindelse fra Daniscos lokale topfolk Aksel Føns Johnsen og N.V. Brodersen.

Med mit erfaringsgrundlag føler jeg dette berettiget. Det er min 45. roesæson, men den værste rent afregningsmæssigt, selv om det vejrmæssigt har været en meget fin sæson.

Vi har i år i alt taget 800 ha roer op med en 6-rækket selvkørende roeoptager. 600 ha i optager og kørsel i samarbejde med andre og en del totalpasning. Mit eget og min søns roeareal er 200 ha. De sidste 5 års gennemsnit har været 14 tons sukker/ha. Daniscos gennemsnit de sidste 5 år har været 10 tons sukker/ha. Mit højere udbytte er opnået ved 1) speciel roegødning placeret ved rækken, 2) sprøjtet med jordforbedringsmidlet Medina i hver sprøjtning, 3) 3 gange svampesprøjtning og 4) optagning og direkte levering i december. Dermed opnår jeg den fulde tilvækst i efteråret.

Denne tilvækst opnår vi som roedyrkere slet ikke i år -!!

N.V. Brodersen har udtalt, at 2008 ville give et rekordudbytte med 16 tons sukker/ha. Den udtalelse kørte i Radio Sydhavserne en hel dag som en misinformation om sukkerudbyttet for høsten 2008. Jeg har mødt vel nok Danmarks dygtigste roedyrker, som på et lille areal har haft 17 tons sukker/ha.

Brodersens oplysninger er fuldstændig vildledende for såvel hele befolkningen som for de øvrige roedyrkere.

Den 3. januar 2009 udtrykker Aksel Føns Johnsen sin store begejstring over sukkermængder på 10-11 tons/ha og en forlængelse af kampagnen til 21. januar 2009.

Det meste af Danmark gik på juleferie fredag den 19. december og startede arbejdet igen mandag den 5. januar. I samme periode havde roedyrkerne 2 fridage: 1. juledag og 1. nytårsdag, men kører så også 3 søndage uden nogen form for ekstrabetaling fra Danisco.

Prøv at byde den øvrige befolkning sådan nogle arbejdsvilkår!

Jeg har meget stor anerkendelse for Daniscos evne til at tjene penge på at lave sukker, men de skal afregne råvarerne korrekt og fuldt ud!

”Store” udbytter på 10-11 tons sukker/ha, som bare er lig med gennemsnitsudbyttet for de sidste 6 år, mens bruttoprisen er faldet 40 % på grund af sukkerreformen, så forbrugerne får billigere sukker.

Vores omkostninger er steget nærmest til himlen i 2008 med en fordobling af gødnings- og dieselpriisen, samt alle øvrige omkostninger, og derfor er der ingen økonomi i roedyrking, når der er 10-11 tons sukker/ha.

I andre lande har sukkerfabrikkerne måttet betale mere end mindsteprisen for overhovedet at få landmændene til at dyrke roer.

Hvor bliver vores store udbyttestigninger af Danisco?

Siden prøverne blev samlet i Nakskov i kampagnen 2007, er det gået helt galt med svindprocenten. I 2008, hvor vejret har været helt perfekt, har svindprocenten udviklet sig til en katastrofe for os roedyrkere. Det medfører, at der forsvinder mindst 10 % af vores udbytte til Daniscos kasse uden afregning til os for råvarerne.

Det virker meget påfaldende, at det i uge 48 står helt klart, at sukkerkvoten bliver opfyldt godt og vel, mens svindprocenten steg væsentligt og sukkerprocenten faldt ca. 1 procentpoint på 3 uger uden nogen logisk grund. Når stærkt bekymrede roedyrkere henvendte sig om problemet, fik man mildt sagt et intetsigende svar.

Fakta om udbytter for 2008: I vores optagerkreds har der været 10-12 tons sukker/ha med enkelte marker med + 2 tons og - 2 tons pr. ha, og dette er, hvad jeg også hører, andre har i udbytte.

Daniscos 2. prøveoptagning den 8. september 2008 viste ca. 11 tons sukker/ha. Hvor er tilvæksten henne, Danisco, når Alstedgård i Holeby havde et forsøgsresultat den 15. september 2008 på 12 tons sukker/ha mens der den 1. december 2008 var 16,7 tons sukker/ha svarende til en stigning på 39 %.

I de sidste år er der kommet mange nye højtydende sorter (og vi bruger dem) med udbytter på 15-20 tons sukker/ha. I 2008 er der kun professionelle roedyrke-

re tilbage, som alle placerer gødning og svampesprøjter 2-3 gange, samt direkte leverer som en forudsætning for at opnå store udbytter.

Er Alstedgårds forsøgsresultater korrekte og troværdige, så er Daniscos afregninger langt fra reelle.

Hvad hjælper det, at Danisco lover kvoteopfyldningspræmier, når der ud af vore 20 leverandører kun er 5, som har nået 100 %. Resten mangler pga. alt for stort svind. Fx viser én prøve 14,8 % sukker, mens der på det øvrige areal på 80 ha viser 16,5 % -18 % sukker. Om der er nogle høje sukkerprocenter, som er fjernet? Bliver jordprocenter på 5 fjernet, så gennemsnittet i stedet sættes til 13 %. I 2 prøver i 2 læs efter hinanden var der i 1. prøve 10 % jord. 2. prøve, læsset med renser, havde en jordprocent på 29. Hele marken på 45 ha havde en jordprocent

på 11,5. Denne ene prøve på 29 hævede gennemsnittet til 12,2. Det er der gjort indsigelse imod, men intet foretaget fra Daniscos side. Disse kendsgerninger betyder, at vores optagergruppe har et tab på fra 500 kr. til 4.000 kr. pr ha.

Disse eksempler er desværre fakta. Jeg har foreslået, at vi får taget nogle alternative prøver. Jeg er vidende om, at en anden stor roedyrker har foreslået noget lignende, men det blev blankt afvist.

Disse kendsgerninger viser klart, at der er noget helt galt i prøvevasken.

Derfor opfordrer jeg på vegne af en meget stor del af roedyrkerne, at vores dyrkerbestyrelse optager forhandlinger med Danisco om regulering af disse helt misvisende svind i det meste af kampagnen, men særlig fra ugerne 48 og 49, samt sukkeregulering fra ugerne 48 og 49 i niveauet ca. 2.500 kr./ha i gennem-

snit eller ca. 100 millioner kr. i 2008 og 50 millioner i 2007 som kompensation for totalt misvisende prøvebearbejdning for 2007 og 2008 i Nakskov.

Iflg. statistikhæfte 2002-2007 mangler udbetalinger af 24,3 millioner kr. Hvor er disse penge?

Da Nord-Zucker snart overtager sukkerdivisionen, er klokken 5 minutter i tolv, og hvis ikke Danisco afregner med os før klokken tolv, ligger hele gevinsten i Daniscos kasse.

Vi landmænd bliver jagtet af kontrolmyndigheder året rundt med kontroller uden varsel, fx manglende EU-betaling. Mon ikke det er påkrævet, at Danisco får en kraftig kontrolgennemgang?

På vegne af en meget stor kreds af roedyrkere. ■

Med venlig hilsen

Vagn Larsen

Team Ropa

- din professionelle roemaskinepartner

**Vi er i gang med service til næste sæson - er du?
Ellers ring til os og få en aftale enten om eftersyn eller for bestilling af
sliddele - mens den sidste sæson er i frisk erindring.**

Service: Hans Ove Hvid tlf. 29 25 57 38 • Reservedele: Frido Sevecke tlf. 61 20 93 03 • Salg: Preben Clausen tlf. 29 27 86 87

mertz
www.mertz.dk

Mertz Nykøbing F. / Tlf. 5485 3299
Mertz Nakskov / Tlf. 5492 1911
Mertz Faxe / Tlf. 5671 3330

ROPA

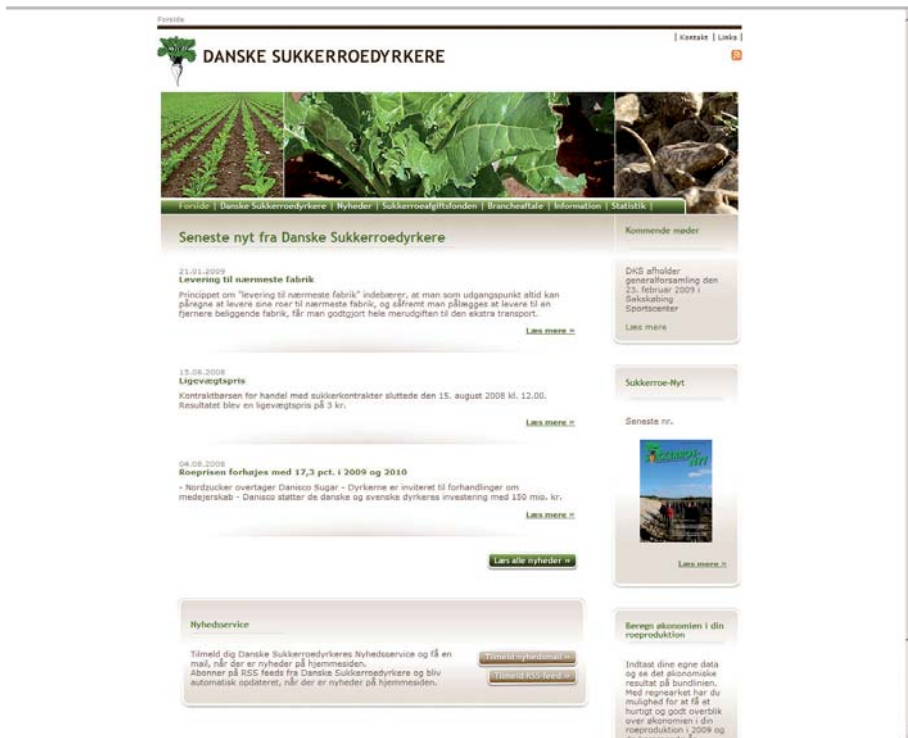
Ansigtssløftning til hjemmesiden

Af Klaus Sørensen

Danske Sukkerroedyrkeres hjemmeside www.danskesukkerroedyrkere.dk har fået et tiltrængt ansigtssløft. I samme forbindelse bliver det muligt at tilmelde sig en nyhedstjeneste på siden, således at man automatisk får tilsendt besked enten pr. mail eller pr. RSS-FEED, når der er nyt på siden.

Ved samme lejlighed har Sukkerroeaftgiftsfonden fået en egen selvstændig hjemmeside med adressen www.sukkerroeaftgiftsfonden.dk. Der vil dog fortsat være et link hertil fra Danske Sukkerroedyrkeres hjemmeside.

Sukkerroeaftgiftsfonden står bag opkrævning af produktionsafgifter og udbetaling af årlige tilskud til Fondet for Forsøg med Sukkerroedyrkning. Fonden administreres af Danske Sukkerroedyrkeres, men der

tale om en uafhængig fond, som bl.a. har egen bestyrelse. Sukkerroeaftgiftsfonden er underlagt en stram lovgivning, og i lighed med andre aftgiftsfonde kræver

myndighederne nu, at Sukkerroeaftgiftsfonden får sin egen uafhængige hjemmeside. ■

Sammenlægning af kontrakter

Af Klaus Sørensen

Som udmeldt i september nummeret af Sukkerroe-Nyt vil der ske en sammenlægning af kontraktmængder, således at alle enkeltkontrakter, som en dyrker har registreret på sin samlede Kontrakt, slås sammen til én kontraktmængde. Fremover vil hver dyrker således kun være registreret med én kontraktmængde på sin Kontrakt og sit dyrkernummer. Ændringen får virkning fra den 15. januar 2009.

Omlægningen medfører en forenkling af systemet, og det indebærer f.eks. også, at man ved salg af sukkerkontraktmængde ikke er bundet til at sælge en mængde polsukker, som lige netop svarer til en af

de enkeltkontrakter, man råder over. Man kan i stedet sælge en vilkårlig del af sin kontrakt. Ved køb af kontraktmængde lægges den købte mængde blot på den kontraktmængde, man er registreret for i forvejen.

Ophør af forpagtningsmulighed

Samtidig fjernes begrebet forpagtning af kontraktmængde i Brancheaftalen. Man kan dog fortsat forpagte/ bortforpagte sin kontraktmængde, men det skal ske ved, at dyrkerne udformer individuelle handelsaftaler, hvor indgåelse og ophør af forpagtningsforløbet sker gennem et køb/ tilbagesalg parterne imellem. Reelt er ændringen begrænset, idet det allerede i dag er således, at det er op til forpagter/ bortforpagter selv at informere

Danisco om et dyrkerskifte både ved indgåelse og ophør af forpagtningsforhold. Intet foregår pr. automatik ej heller i dag. Hvis man fremover ønsker at "bortforpagte" sin kontrakt, skal man således udforme en salgsaftale med forpagteren, hvori der indgår en form for tilbagekøbsklausul, hvor man bl.a. skal tage stilling til tidsperiode, pris, løbende betaling m.v. Reelt de samme ting, som indgår i en forpagtningsaftale i dag.

Nærmere information senere

Alle dyrkere vil få nærmere information, når alle detaljer er fastlagt, og alle vil ligeledes – for sidste gang – få information om opdelingen i de gamle kontraktreferencenumre i marts 2009 i forbindelse med kontraktbekræftelsen. ■

Den søde

Markedets
højest
ydende sort

FRIEDA KWS

- +894 kr per ha
- 108 i relativt sukkerudbytte
- Rizomaniatolerant

Kilde: Alstedgaardforsøg, gns. af 2006-2008, sammenlignet med dyrkede sorter.

www.kws.com

Seeding the future
since 1856

Af driftsleder K. Lundby
Gisselfeld Kloster

Jeg er blevet bedt om at skrive i Sukkerroe-Nyt i 2009. Artiklerne vil sætte fokus på landbrugsdrift – og især sukkerroedyrkning, men de vil også omhandle den øvrige drift på Gisselfeld Kloster.

Gisselfeld Klosters historie – kort fortalt

Peder Oxe grundlagde den nuværende borg/slot. Borgen blev opført fra 1547-1575. I 1699 overtog Christian Gyldenløve (søn af Christian den 5. og Sophi Amalie Moth) Gisselfeld. Christian Gyldenløve døde kort tid efter han overtog Gisselfeld, men han oprettede en fundats, hvoraf det fremgik, at Godset skulle overgå fra at være privatejet til at være en klosterstiftelse. Ifølge testamentet af 1701 er det dennes efterkommer, der har arvet stillingen som Overdirektør for den Erhvervsdrivende fond.

Den erhvervsdrivende fond har til formål at eje, drive, og bevare de til Klosteret hørende aktiviteter og samlinger. Derudover ydes der økonomisk støtte til almennyttige formål. Virksomheden drives efter moderne ledelsesprincipper, med respekt for stedets lange og betydningsfulde historie som en vigtig del af filosofien.

Gisselfeld Kloster driver 3.850 ha land og skovbrug, udlejning af jagt og fiskeri, drift af park, turisme, eventafdeling,

Gisselfeld Kloster - ny sukkerroedyrker siden 2007

udlejning af 125 huse og restaurationsdrift. Den daglige ledelse består af en adm. direktør, økonomichef og undertegnede. Ledelsen refererer til Bestyrelsen og direktion, og der afholdes 5 årlige møder, hvor der orienteres om driften og dispositioner i øvrigt gennem året.

Landbruget

Det hører 9 gårde ind under Gisselfeld Kloster, hvor omdrejningspunktet for driften er Gisselfelds avlsgård. Der er faciliteter til opbevaring af 7.000 tons korn, maskinhal, traktorgarage og værksted.

Landbruget omfatter i dag 990 ha inkl. brak/vildtager. Jordbundsforholdene er meget varierende og stærkt præget af et kuperet morænelandskab, som blev skabt under den sidste istid. Store bakker og lavbundsarealer afløser hinanden, med jordtyper vekslende fra stærkt sandet

med store forekomster af sten og kalkflager til stiv og klæg lerjord. Landbrugsarealernes bonitet kan inddrages i 40 % JB 5-6 og 60 % JB 3-4. Den gode jord ligger primært nord for klosteret, hvor markerne er forholdsvis flade og regulære, og de dårligere jorde ligger i syd i et kuperet terræn og med de største forekomster af sten, kalk, og sandfyld.

Vi har i de sidste 6-7 år tilpasset og optimeret vores landbrugs- og brakarealer og udlagt 120 ha med ændret afvanding. I 2009 forventes yderligere 58 ha at flytte ud af den tidligere brakpulje og over i et naturgenopretningsprojekt. Hermed kommer det samlede areal med diverse miljøordninger inkl. græsfolde op på 380 ha. Det har medført, at vi i 2009 har mulighed for at købe tillægsjord svarende til 160 ha, hvilket vi selvfølgelig er meget interesserede i, for dermed at bringe et tilsvarende areal i dyrkning igen.

Gisselfeld Kloster omfatter i alt 3.850 ha land og skovbrug, hvoraf landbruget omfatter 990 ha inkl. brak/vildtager.

For 8 år siden dyrkede vi 1.000 ha hvede og rug i monokultur og på dette tidspunkt med et godt resultat. I 2002 begyndte vi at dyrke raps og frø, hvilket skete ud fra et ønske om risikospredning og arbejdsfordeling samt problemer med græsukrudt. Vi har indtil sidste år forsøgt os med hvede og raps på de arealer, hvor der tidligere blev dyrket rug. Vi har ikke kun vurderet resultaterne på baggrund af et års vejrlig modgang, men vi har forsøgt at se det over flere år. Konklusionen er, at der er arealer, hvor vi ikke vil dyrke hvede, frøgræs eller vårsæd, hvorimod vi har haft gode erfaringer med vinterraps.

Sædskiftet er derfor nu opdelt i 3 grupper:

- 1) Sukkerroer, vårbyg/ konservesærter, hvede.
- 2) Raps, hvede, vårsæd.
- 3) Raps, rug.

Frøavl er i 2008 - og indtil videre - ikke med i sædskiftet på den gode jord som følge af dyrkning af sukkerroer. Vi har tidligere haft en halmkontrakt på 1.700 tons, men jeg mener ikke, at vi med vores jordtype kan blive ved med at hente halm fra jorden år efter år. Vi har derfor besluttet at nedmulde halmen, dyrke efterafgrøder og tildele novogro forud for roer. Debatten omkring fjernelse af halm har været stor, men i et sædskifte som vores kommer der til at mangle kulstof og organisk materiale i jorden.

Købte 1.100 tons sukkerkvote i 2007

I 2007 begyndte vi at dyrke sukkerroer. Det var lykkedes at købe en kvote svarende til 1.100 tons sukker, til en meget fornuftig pris. Arbejdet, der gik forud for denne beslutning, indebar beregninger og kontakt til maskinstation og vognmænd. Det er klart, at vi ikke kunne lade være med at se på forhistorien ved vurderingen af økonomien i sukker, hvor prisen er blevet reduceret med 40 %. Hertil kommer et lavere fragttilskud - i hvert fald i 2007, hvilket har betydning med en

Gisselfeld Kloster købte 1.100 tons sukkerkvote og påbegyndte dyrkningen af sukkerroer i 2007. Man arbejder ud fra konceptet om mest mulig direkte levering og samme maskinstation til såning og optagning.

transportafstand på 70 km til fabrikken. Men vi vidste, hvad vi gik ind til!

Vi valgte at prøve konceptet med mest mulig direkte levering og samme maskinstation til såning og optagning. Til trods for at 2007 var et dårligt år rent udbyttmæssigt i kornet, som lagde sig ned i en kombination af kuling og skybrud, klarede roerne sig godt. Udbyttet blev godt 11 tons sukker/ha, og alle roer blev leveret direkte. Det var en god start at få - især oven på den vanskelige kornhøst med skuffende udbytter.

Sen start i 2008

Efteråret 2007 var ekstrem regnfuld og vanskeliggjorde etableringen af de planlagte afgrøder. Vi stod derfor med et 550 ha vårsædsareal, hvilket ikke er nogen ønskesituation på vores lokalitet. Foråret 2008 startede meget sent hos os, hvor såningen først begyndte den 24. april.

Vi havde på dette tidspunkt svært ved at bevare tålmodigheden, inden det blev vores tur i såplanen for sukkerroerne. Jeg aftalte derfor med maskinstationen, at han måtte trække på sin backup - som viste sig at komme fra Vestlolland. Det blev det bestemt ikke dårligere af! Aftalen indebar, at der den efterfølgende morgen ville komme en 24 rækkers roesåmaskine med udstyr til placering af flydende gødning. Så vi fik travlt med at gøre roejorden klar.

EDENHALL

Ny Model !

Ny Serie !

Ny Kunde ?

EDENHALL
VALLÅKRA, SVERIGE

TEL: +46 42 324050
E-mail: info@edenhall.se

www.edenhall.se

Forhandler:
KARL MERTZ A/S
Sakskøbing Tlf. 5470 4822
Horreby Tlf. 5444 7035
For fremvisning:
Ring 4033 8405
eller 2128 3788

Den næste morgen kl. 04.30 stod en frisk og venlig maskinfører klar og ville gerne have roefrø i maskinen og anvist arealet. Vi fik indstillet maskinen og gik i gang. Jeg må indrømme, at jeg havde svært ved at skjule min begejstring over den indstilling/entusiasme, som maskinføreren udviste, og samtidig forløb såarbejdet rigtigt godt.

Den først dag såede vi over 50 ha, hvoraf noget var på meget svær jord. Næste dag såede vi 45 ha, og vi var færdig til normal fyraften. Jeg havde sagt til maskinføreren, at han hellere måtte så lidt færre hektar, mod at kvaliteten skulle være i top. Jeg var meget tilfreds med resultatet både hvad angår kvalitet og kvantitet.

Såning af vårbyg og nedfældning af ammoniak blev klarer på 8 dage med vores egen Väderstad såmaskine, herefter resterede der 56 ha med konservesærter.

Vækstsæsonen var ekstrem varm og i perioder meget tør. Vi var heldige at få lidt regn, men vårbyggen på den lette jord var noget påvirket, lerjorden reagerede også på tørken.

Vi dyrker rug på konceptavkontrakt, gødning tildeles af flere omgange, og afgrøden vækstreguleres ikke. Hveden har tidligere været til dyrket til brød, men efter 2007 med næsten udvinteret Tommi-hvede og efterfølgende lejesæd holder vi en pause med dette. Hveden fik derfor i år en stor del af gødningen første gang, og det er længe siden, jeg har set en hvedemark med en så flot grøn farve og vækst. Vårbyggen kvitterede også med en pæn farve for tildeling af ammoniakken.

Problem med raps i roerne

Ukrudtsprøjtningerne i roerne var virkelig en udfordring igennem foråret, hvilket ikke mindst skyldes rapsdyrkingen for 2 år siden. Vi fik ikke helt styr på rapsen, og vi måtte se på, at den kom op i roerækkerne. Vi havde vores konsulent

og en fra kemifirmaet ude at se på slutresultatet, og de mente, at der var gjort, hvad der kunne gøres efter forholdene og lovgivningen. De glædede sig over, at der var styr på alt andet ukrudt! Roerne blev ligesom alt andet angrebet af lus, som blev sprøjtet væk. Der blev sprøjtet med solubor og mangan og svampesprøjtet 2 gange.

Positive udbytter

Kornhøsten blev lige så besværlig – som den plejer – fristes man til at sige, men vi blev positivt overraskede over udbytterne i kornet. Især i 1. års hveden, hvor udbyttet nåede op på næsten 12 tons/ha, og gennemsnittet i hveden blev 10,8 tons/ha. Rug nåede op på 7,7 tons/ha med gennemsnit på 7,0 tons/ha. Udbyttet i vårbyg blev 5,8 tons med det bedste udbytte op til 7,0 tons/ha. Høsten af sukkerroer begyndte den 20. oktober, og sukkerprocenten viste over 18,3 % på de første 45 ha. Herefter er sukkerprocenten faldet til et gennemsnit på 17,6 %, hvilket er på niveau med området. Vi valgte i slutningen af november at lægge 1.700 tons i kule. Den 23. december leverede vi 20 ha direkte. De sidste roer er leveret den 8. januar, og udbyttet inkl. salg af mark er opgjort til 12 tons sukker/ha.

Planlægning og overvejelser 2009

Jo, de senest års udbytte i sukkerroerne har givet mod til yderligere dyrkning af sukkerroer, og vi har endnu et års jomfruelig jord, inden vi skal starte forfra i rotationen. I 2008/2009 ser vi frem til et højere fragttilskud og højere pris på roerne. Samtidig har vi valgt at tegne kontrakt på industrisukker, idet der kan opnås fragttilskud hertil. Det indebærer, at vi efter frasalg af kvote etc. har 1.080 tons sukkerkvote, som passer til, at der tilsås hele marker. Samtidig får vi i 2009/10 i forbindelse med omstrukturingsstøtte og tilkøb/tvungent salg af kvote udbetalt en kompensation svarende til over halvdelen af den pris, vi har givet for kvoten. Økonomien i de øvrige afgrøder har aldrig været mere uforudsigelig, og vi har på den baggrund valgt at se på økonomien i sukkerroer over en længere årrække. Med de nuværende prisrelationer er økonomien i sukkerroer uden diskussion meget interessant for såvel kvoteroer og industrisukker.

Planlægning for den nye sæson er i fuld gang, og ploven er allerede på arbejde her i det nye år med pløjning af den sidste roejord. ■

Meget varierende jordbundsforhold betyder, at der køres tre forskellige sædskifter med 1) sukkerroer, vårbyg/ konservesærter og hvede 2) raps, hvede og vårsæd samt 3) raps og rug. Frøavl er i 2008 - og indtil videre - ikke med i sædskiftet på den gode jord som følge af dyrkning af sukkerroer.

Større sikkerhed i Columbia

Jeg har i forbindelse med julen og årsskiftes talt med flere af mine "gamle" venner og kontakter rundt om i verden, herunder med Octavio Cruz, som er sukkerrørsdyrker i Columbia. Jeg besøgte for en del år siden hans farm i det sydlige Columbia ved byen Cali, som siden er blevet kendt som et center for narkotika. Området, som er tropisk og ligger i læ mellem to bjergkæder, er ideelt til dyrkning af sukkerrør, og der kan høstes op til 30 tons sukker pr ha. Ud over

sukkerrørene har han en stor produktion af tropiske blomster, hvoraf en stor del eksporteres til Europa. Columbia er den andenstørste blomsterproducent i verden. Kort tid efter mit besøg blev det meget usikkert at bo i landet, og Octavio flyttede med sin familie til England i flere år. Derefter boede de inkognito flere steder rundt i verden, bl.a. i Bogota. Nu er forholdene i Columbia dog blevet meget mere stabile, og Octavio kan igen bo i Cali og drive sin farm, som ligger 15 km

fra byen. Han kan nu uden problemer køre ud til farmen, hvilket var utænkeligt for få år siden.

Sukkerproduktionen har trods de store problemer gennem årene været rimelig stabil, og senest er der også påbegyndt en ethanolproduktion i området. Columbia producerer 2,2 mio. tons sukker og forbruger 1,7 mio. tons. ■

Kort Nyt

Plan om udvidelse med 30.000 ha i Etiopien

Mens produktionen af sukker reduceres i Europa, er der mere optimisme andre steder i verden.

Den saudiarabiske milliardær Mohamed Al Amoudi er ved at afslutte planer for en 300 millioner dollar sukkerinvestering i det nordvestlige Etiopien.

Der skal etableres en sukkerproduktion på 30.000 ha med sukkerroer, og selskabet skal samarbejde med Syngenta, verdens største producent af landbrugskemikalier, og Eridania en italiensk fødevarerproducent.

Man forventer en opstart indenfor de

næste 5 år. Selskabet vil selv dyrke 70 % af arealet, mens selvstændige landmænd skal levere de sidste 30 % af roerne.

Så der er nogen, som tror for fremtiden med sukkerroer!

Også udvidelse i Uganda

Også i Uganda udvides produktionen. Kakira Sugar Works, som er landets førende sukkerproducent, har udvidet arealet med sukkerrør med 75 % fra 10.000 ha til 17.500 ha, og selvstændige landmænd har fordoblet deres areal fra 3.000 ha til 6.000 ha. Herved øges produktionen i landet fra 200.000 tons til 350.000 tons sukker fra 2010.

Sydafrikanske ejere investerer i Mozambique

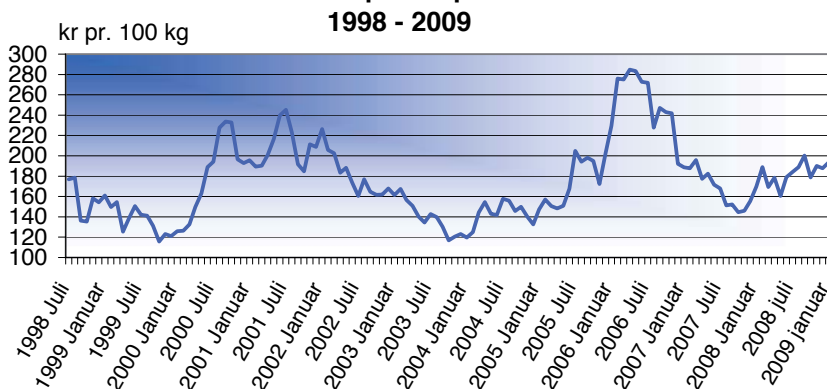
Sukkerproduktionen er ejet 75 % af det Sydafrikanske selskab Tongaat Huleet, som investerer 20 millioner dollar i sukkerrørsarealer og en modernisering af kunstvandingen, hvilket vil resultere i en stigning fra 50.000 tons til 85.000 tons sukker årligt.

Faldende produktion i Australien

Produktionen i Australien er faldet med 4 % fra sidste år. Hermed er udviklingen de seneste 4 år fortsat. Årsagen skal findes i et mindre areal med sukkerrør og angreb af svampesygdomme, som ikke kan bekæmpes.

Faldet skyldes også omstilling til andre afgrøder, såsom jordnødder og sojabønner. Der er ligeledes et højere afkast fra andre produktioner som skovdrift. Trods nedgangen i verdensmarkedspriserne på sukker har dyrkerne dog opnået en bedre afregningspris, idet den svækkede australske dollar har medført en stigning i prisen med 3 dollar til 28,20 australske dollar per ton. ■

Verdensmarkedsprisen på hvidt sukker

UDENLANDSKE TIDSSKRIFTER

Læst af
Cai Marcussen,
Rødby

Spanien, – Europas højeste udbytter

Den spanske roeavis "Aimcras" seneste udgivelse er nr. 100. I den anledning slår Aimcra fast, at uden bladets effektive formidling af forskningsresultater, ville udbyttet næppe have nået det nuværende høje niveau.

I år startede kampagnen i Nordspanien den 15. oktober, men måtte umiddelbart efter stoppes på grund af regn. Det var ganske simpelt umuligt at køre roerne ud af marken. Den forventede høst i nord er rekordagtige 14 tons sukker pr. ha. Et udbytte, som er fuldt konkurrencedygtigt med andre spanske afgrøder. Der arbejdes med en 5 årsplan til år 2014, hvor målet er at øge udbyttet til 16 tons sukker pr. ha. I den forbindelse må erindres, at alle spanske roer kan vandes.

I Sydspanien blev der sået 12.500 ha vinterroer i oktober og november. De er fremspiret tilfredsstillende, og er som sådan et godt grundlag for næste års kampagne i maj – juni.

Frankrig, – skriver om en jubelkampagne

De fik deres forventede rekordudbytte! For få dage siden blev de endelige nationale tal offentliggjort. Høsten blev 13,9 tons polsukker svarende til 12,9 tons hvidt sukker (sucre blanc). En enkelt fabrik Toury har et gennemsnit på 15,3 tons sukker pr ha og nærmer sig de magiske 100 tons roer beregnet på et sukkerindhold på 16%! Når man trods sen såning opnår rekord, angives årsagen som varmt vejr i maj i forbindelse med det ny hurtigspirende frø (aktiveret frø), m.m.

I "le betteravier" kan man også læse om fusion mellem spanske "Ebro" og British Sugar, mellem Nordzucker og Danisco, og mellem hollandske Cosun (Suiker Unie) og CSM (Centrale Suiker Mat.) Det må konstateres, at der rationaliseres for fuld kraft.

Tyskland syd, – forsøg med vinterroer

Südzucker har høstet pæne udbytter i 2008, 65,5 tons roer med 18,1 % sukker svarende til 11,9 tons sukker pr. ha. I en artikel advares mod et forslag til nyt EU grundlag for godkendelse af landbrugets bekæmpelsesmidler. Hidtil er midlerne blevet godkendt, hvis de kan anvendes risikofrit. I det nye grundlag strammer EU kommissionen kriterierne. Helt galt går det imidlertid, da EU parlamentet yderligere forlanger, at det ufortyndede virkestof også skal være uskadeligt. Få eller ingen af de nuværende bekæmpelsesmidler vil herefter kunne godkendes. Vedtages parlamentets forslag er der kun økologisk dyrkning tilbage. Der er således virkelig taget kvælertag på moderne plantebeskyttelse. Det er nu der skal protesteres.

En anden artikel beretter om forsøg med vinterroer. Roer som sås i efteråret, og som er stokløbningsresistente, og som overvintrer med så meget bladmasse og størrelse, at de er klar til at udnytte indstrålingen allerede i april. Dermed er der skabt muligheder for udbytter over 100 tons pr. ha og 19 % sukker. Det hele er på forsøgsstadiet, men der arbejdes seriøst både forædlingsmæssigt og i forsøg.

Tyskland nord, – "Zuckerrübe" skriver om gasproduktion af industriroer

I flere artikler redegøres for sukkerroens egenskaber til forgæring og gasdannelse i biogasanlæg, Tyskland har bygget mere end 4.000 biogasværker de seneste år til produktion af EL og fjernvarme. Det viser sig, at sukkerroen yder langt mere gas pr. ha end andre afgrøder, og den kan med stor fordel udgøre 25 – 30 % af forgasningsmaterialet, som er gylle og andet. "Stor fordel" fordi roernes gæringssegenskaber i tilgift øger gasdannelsen fra det øvrige materiale. Fodring af et biogasanlæg kræver imidlertid jævne ensartede tilførsler året om. Derfor udføres der forsøg med vinterroer - bliver de sået på forskellige datoer, bør de kunne levere friske roer til biogasværkerne året om. Zuckerrübe advarer også mod EU's planlagte revurdering af landbrugskemikalier.

England – kampagne til slutningen af februar

I England er det langt fra overstået endnu – kampagnen ventes først at slutte i de sidste dage af februar. Det aktualiserer spørgsmålet om tab ved lang nedkuling. Derfor er der gennemført to års undersøgelser med roer lagret i kule fra primo december i 54 og 77 dage. Forsøget skelner mellem roer, uden svampebekæmpelse, og roer, hvor efterårets svampesygdomme er bekæmpet med triazol. Svaret på de stillede spørgsmål er kort og klart: "At forudgående svampebekæmpelse ikke har haft indflydelse på kuletabet". Rådgivningen er nu som tidligere: Sørg for så fast bund i kulen som muligt og

tildækning før frostperioder. Engelske sukkerfolk synes også, at EU-forslaget om landbrugskemikalier er uspiseligt.

USA – første år med Rounduproer i praksis

USA forventer en god høst i 2008 med over 10 tons sukker pr ha på et samlet

areal på 425.000 ha. Det store spørgsmål derovre er imidlertid, hvordan artede Rounduproerne sig? Det gik rigtig fint på de ca. 250.000 ha, der i 2008 blev behandlet med Roundup! Det drejer sig også her om at sprøjte på det rigtige tidspunkt, idet Roundup er et kontaktmiddel, der kontrollerer de ukrudtsplanter, som

er spiret frem. Har man eksempelvis mælder, som spirer over en lang periode, eller natskygge, der spirer sent, kan det være nødvendigt med en tredje og senere bekæmpelse. Der regnes med, at over 90 % af arealet vil blive sået med Rounduproer til 2009 kampagnen! ”Bare det var os”! ■

Datoer til kalenderen

HUSK generalforsamling i Danske Sukkerroedyrkere

Dag: Mandag den 23. februar 2009

Tid: Kl. 10.00

Sted: Sakskøbing Sportscenter i Sakskøbing

Indkaldelse og dagsorden er udsendt til alle roedyrkere, og informationen kan desuden hentes på Danske Sukkerroedyrkeres hjemmeside: www.danskesukkerroedyrkere.dk

Efter generalforsamlingen er der indlæg ved administrerende direktør Hans-Gerd Birlenberg, Nordzucker.

Ansøgning om legat

Nakskov Sukkerroedyrkerforening har på den sidste generalforsamling bestemt, at afkastet af foreningens resterende formue på ca. kr. 2.000.000,- skal anvendes til gavn for landbruget i den egn, hvor foreningen har virket, hvilket er Nakskov Sukkerfabrik's dyrkningsområde i kampagnen 2006.

Fabriksudvalget for Nakskov Sukkerfabrik administrerer midlerne med respekt for generalforsamlingens beslutning.

Man er kun berettiget til at modtage legater, hvis man er bosiddende i Nakskov Sukkerfabrik's dyrkningsområde. Dette vedrører også en del af det gamle Gørlev område.

Der forefindes ikke ansøgningskema.

Ansøgning indgives til foreningens sekretær, advokat Torben Groth Madsen, Søndergade 42, 4900 Nakskov.

Al henvendelse til: Danske Sukkerroedyrkere, Axeltorv, Axeltorv 3, 1., 1609 København V.
Ændringer vedr. abonnementet ring venligst 33394220

**MARIBO-SORTER
ROER "DER RYKKER"**

maribo.com

→ **ANGUS - MOLLY - JENNY - TOPPER PALACE - PONDUS**

- **ANGUS** - Topsort i 2008
- **MOLLY** - Rekordudbytte i 2008, flot mørkegrøn sort
- **JENNY** - Højt sukkerudbytte, nematodegenskaber som Angus, glat roe
- **TOPPER** - Høj sukkerprocent (højeste DB 2 rel. i NBR-forsøg 2008)
- **PALACE** - Velkendt, robust sort med høj sukkerprocent
- **PONDUS** - Høj sukkerprocent, meget lille jordvedhæng